

Extract uit Stille Wille Nieuwsbrief 1 - 2024

Evaluatie wateroverlast op het landgoed

Bron: SWB, SWW, Werkgroep Infra

De natte start

Onze jaarwisseling was dit jaar bijzonder nat. Het grondwater kwam zo hoog, dat sloten volstonden, sommige wegen en tuinen overstroomden en schuren en soms woningen natte voeten kregen. Ook in veel kruipruimtes stond water. Na verschillende meldingen op 30 december werd besloten een *crisisteam* te vormen dat de wateroverlast ging aanpakken. Het team bestond uit drie bewoners (waaronder enkele bestuursleden van SWW), SWB (Rianne en Ad), alsmede de voorman van de firma Reyrink. Onder het groepje bewoners bevond zich iemand met een professionele kijk op wat wel en niet werkt onder deze omstandigheden.

Brandweer & Waterschap

Allereerst werd hulp gevraagd aan de brandweer en het waterschap om te assisteren bij het wegpompen van overtollig water. Helaas bleek dat beide instanties onder deze omstandigheden geen hulp konden bieden. We waren tot onze eigen mogelijkheden beperkt en tot overmaat van ramp raakte onze eigen gierton defect. Die was hard nodig voor het wegwerken van water.

De vraag

De vragen “hoe hoort water eigenlijk op de Stille Wille weg te lopen?” en “waar zitten er problemen?” werden onderzocht. We werkten de eerste dagen vooral in het bos, om de sloten weer afwaterend te krijgen. Dit mede met de hulp van Ad, die zelfs in het weekend lange dagen maakte met zijn kraan! Ook werd zeer professionele hulp ingeroepen bij de firma Reyrink: de eigenaar van dit bedrijf dirigeerde vanaf de skipiste zijn planner naar de Stille Wille en vanaf die dag werd water weggewerkt met grote pompen (capaciteit meer dan 450m³/uur) en professionele werkers die van aanpakken wisten.

Water wegwerken: hoe dan?

Dagelijks startten we om 8 uur met een gezamenlijke sessie waarin we de aanpak voor die dag bespraken. Eerste prioriteit had het wegwerken van water, daar waar woningen bedreigd

werden. Tweede prioriteit hadden de schuren en derde prioriteit tuinen/wegen/sloten waar te veel water stond. Onze aanpak werd gevolgd door het crisisteam, dat voortdurend op het landgoed de situaties inspecteerde, mede aan de hand van meldingen die bij Rianne binnenkwamen. Op die manier kon ook in achtertuinen waar geen direct zicht op was de toestand opgenomen worden. 's Avonds werd telkens het plan van aanpak voor de volgende dag voorbereid, zodat we dit om 8:00 konden bespreken. Het was van groot voordeel dat de mensen, die aan het pompen waren, continue door konden werken en dat alle coördinatie via ons crisisteam, los van de graaf/pomp/gierton werkzaamheden, plaatsvond.

Tóch aandacht van het waterschap

Ofschoon het waterschap niets concreets voor ons kon doen, hielden we wel contact. Op een gegeven moment werd zoveel water weggepompt dat onze burens natte voeten kregen! Dit zagen we aankomen en ofschoon het binnen de toelaatbare normen viel, drongen we aan op overleg en zo kon het gebeuren dat we de dienstdoende coördinator van het waterschap 1.5 uur in ons midden hadden. Zijn uitleg over hoe de waterhuishouding er buiten het park precies uitzag en zijn bevestiging dat we met onze aanpak precies de juiste zaken deden waren zeer waardevol en versterkte ons vertrouwen goed bezig te zijn.

Met goede moed de jaarwisseling in

Onze werkzaamheden stonden onder druk, omdat we woensdag een recordhoeveelheid (nieuw) regenwater verwachtten. We hebben daarom zelfs op 1 januari volop gewerkt, echter op advies van Rianne zijn we die dag niet om 8:00 maar om 9:00 begonnen. Een wijs besluit, maar het was wel nodig die dag te werken. We kregen aldus de situatie gelukkig tijdig onder controle en konden daardoor grotere calamiteiten voorkomen. Op vrijdag hebben we het succes van de werkzaamheden gevierd met door Rianne aan de harde werkers aangeboden snacks tijdens de lunch. Maandag 8 januari hebben we de puntjes op de i gezet en de laatste overlast veroorzakende kubieke meters water weggewerkt.

Hoe is het dit jaar zover gekomen?

Veel bewoners spraken over “achterstallig onderhoud”, voor ons een reden om iedereen die hierover begon – gekscherend – een spreekverbod voor 10 minuten op te leggen. Want: het onderhoud is zeker niet het hele verhaal!

Sloten helpen water weg te werken door drie functies: *irrigatie*, *infiltratie* en *transport*. Jarenlang was het voldoende dat de sloten op ons landgoed via irrigatie en infiltratie hun werk deden. Populair gezegd verzamelen de sloten het oppervlaktewater (regen) uit een gebied en zakt het dan via de bodem van de sloot de grond in. Dit jaar was er extreem veel water gevallen

met als gevolg een zeer hoge grondwaterstand. *Infiltratie* was niet goed mogelijk, en dit jaar bleek dat de *transportfunctie* van de sloten onder deze omstandigheden onvoldoende was.

De noodmaatregelen

We hebben met tijdelijke maatregelen nieuwe sloten/ geulen/ duikers gerealiseerd en ook met grote pompen water over de Bremlaan gepompt. Op deze wijze fungeerde de Bremlaan als een soort dijk en konden we water opslaan in het bosgebied. Verder is tijdelijk het niveau van de vijver bij de Veldweg verlaagd. Op deze manier is veel water in het centrumgebied (Bremlaan-/Kastanjelaan/Dennenlaan) weggepompt. Ook is het hele gebied met de zijstraten van de Nachtegaallaan en Vijverweg sloot-voor-sloot (en soms ook in de tuinen zelf) zo goed mogelijk leeggepompt en zijn pompinstallaties (tijdelijke en permanente) geïnstalleerd. Dit heeft effecten gehad voor het grondwaterniveau over het hele landgoed. Deze noodmaatregelen voorkomen naar onze verwachting voor deze winter verdere calamiteiten. We monitoren echter de situatie en gaan opnieuw aan de slag met bijzondere maatregelen indien dit noodzakelijk is.

Verdere stappen

Echt goed werken aan de duikers en de sloten kan pas als de sloten droog staan, dus deze zomer. Vanzelfsprekend gaan we daarom deze zomer aan de slag gaan om te voorkomen dat we volgend jaar weer overlast van het water ervaren. We weten nu gelukkig goed waar de problemen zitten. Ook gaan we werken aan wegen, die lokaal, als gevolg van het gebruikte zware materieel, beschadigd raakten. U kreeg daarover bericht per email, en kunt deze tekst [hier](#) terugvinden.

Wat kunt u zelf doen?

We zijn gestuit op veel problemen bij duikers die niet naar behoren het water doorlieten. Een duiker verbindt de twee sloten aan weerszijde van een weg of oprit, en als hij dicht zit kan de sloot geen water transporteren. Duikers zijn dus ZEER belangrijk, maar we hebben moeten constateren dat veel duikers dicht zaten, bijvoorbeeld omdat een inrit verbreed was, of in de loop der jaren bladeren de bodem van de sloot ophoogde.

Wees dus bewust van het belang van deze duikers en verwijder tijdig het blad en stort ZEKER geen blad in sloten! Ook waren om duistere redenen hele sloten soms verdwenen uit achtertuinen of tussen percelen.

Onze conclusie

Natuurlijk was het een spannende situatie, maar wel was het goed te zien hoe we als bewoners en exploitatie (SWB) prima hebben samengewerkt en zo verdere calamiteiten konden voorkomen. Alle bewoners die ons bezig zagen zijn daar getuige van geweest, en de sfeer bij de werkzaamheden was uitstekend. We hebben het goede gevoel dat we onder moeilijke omstandigheden gezamenlijk het best mogelijke resultaat hebben weten te boeken. Zeker is dat het ons op het landgoed dichter bij elkaar heeft gebracht. Op de nieuwjaarsreceptie werd dat nog eens onderstreept.

Het heeft wat gekost... maar dan heb je ook wat!